

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO
ĮSTATYMO NR. XII-2702 1, 3, 4, 5, 8, 11 STRAIPSNIŲ IR ĮSTATYMO PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 9, 12, 16, 30, 31, 33, 35, 39¹, 59, 69 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 61¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 8, 11 IR 15 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR.
VIII-1973 31 IR 37¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(TAP-20-192; TAP-20-193; TAP-20-194; TAP-20-195; TAP-20-196; TAP-20-197)
(TAIS NR. 20-1727; 20-1738; 20-1739; 20-1740; TAP-20-196; 20-1742)**

2020-03-06 Nr. NV-638

Vilnius

Projekto rengėja: Energetikos ministerija.

Projekto tikslas: perkelti ir įgyvendinti 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB ir susijusios 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos (ES) 2018/2002, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, nuostatas.

Dabartinė situacija:

Remiantis 2017 metų EUROSTAT duomenimis visuose Lietuvos ūkio sektoriuose produkcijai pagaminti arba paslaugai suteikti suvartojamas ženkliai didesnis energijos kiekis, palyginti su ES vidurkiu (bendras 28 valstybių narių energijos produktyvumo vidurkis yra 8,3 Eur/kgne – 3,5 Eur/kgne arba 73 proc. didesnis nei Lietuvos (4,8 Eur/kgne)). Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje numatyta, kad 2030 metais pirminės ir galutinės energijos intensyvumas bus 1,5 karto mažesnis negu 2017 metais, o 2050 metais – 2,4 karto mažesnis negu 2017 metais. Siekiant šio tikslo, būtina ir toliau didinti energijos suvartojimo efektyvumą visose pagrindinėse Lietuvos ūkio srityse, t. y. pramonės, transporto, žemės ūkio, paslaugų ir namų ūkių sektoriuose.

Taip pat siekiama tinkamai įgyvendinti Direktyvos nuostatas, susijusias su Europos Sąjungos energetikos ir klimato srities tikslų nustatymu iki 2030 metų. Lietuvai tenkančiu įpareigojimu pasiekti ne mažesnę kaip 27 280 GWh suminių sutaupytos energijos kiekį. Esamas teisinis reguliavimas Lietuvoje nepakankamai tiksliai įvardija bei apibrėžia reguliavimą apkrova (elektros energijos vartotojo paklausos pokytį) ir telkimą (paklausos telkimą), taip pat pastarąją veiklą vykdančią asmenį. Esamas teisinis reguliavimas nesudaro teisinės bazės ir paskatų elektros energijos paklausos valdymo plėtrai, nenumato paskatų ir sąlygų vartotojams vykdyti elektros energijos paklausos valdymą ir gauti už tai atlygį.

Projekto esmė: siūlomos šios svarbiausios priemonės:

- įstatyminiu lygmeniu nustatyti energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslus (kad, diegiant ir taikant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, pas energijos vartotojus iki 2030 metų būtų sutaupyta, skaičiuojant suminiu metodu, 27 280 GWh galutinės energijos);
- sudaryti sąlygas palyginti energijos pasiūlos ir energijos paklausos mažinimo alternatyvas;
- nustatyti atsakingas institucijas, kurios privalo užtikrinti nustatomo privalomo sutaupyti energijos kiekio tikslo pasiekimą iki 2030 metų, proporcingai pagal to sektoriaus dalį, atsižvelgiant į 2016–2018 metais suvartotos galutinės energijos vidurkį;
- reglamentuoti elektros energijos paklausos valdymo priemonę – paklausos telkimo veiklą ir sukurti tinkamą įstatyminį pagrindą šios veiklos vykdymui;

- perkelti ir įgyvendinti Direktyva 2012/27/ES 15 straipsnio 8 dalies nuostatas, reikalingas paklausos valdymo (reguliavimo apkrova) ir agregavimo (telkimo) paslaugų vystymui Lietuvoje, apibrėžti su šia veikla susijusias sąvokas ir nustatyti šios veiklos vykdymo sąlygas.

Derinimas:

- 2020 m. sausio 9 d. buvo suorganizuotas susitikimas su energetikos įmonėmis: AB „Energijos skirstymo operatorius“, „Litgrid“ AB ir UAB „EPSO-G“. 2020 m. sausio 21 d. įvyko susitikimas su Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos ir AB „Vilniaus šilumos tinklai“ atstovais. Susitikimų metu į dalį pastabų ir pasiūlymų buvo atsižvelgta ir suderinta, kad į dalį pateiktų pastabų bus neatsižvelgta, nes jos prieštarauja Direktyvos nuostatoms.
- Elektros energetikos įstatymo projektui (TAIS Nr. 19-12679) pastabas ir pasiūlymus pateikė Teisingumo ministerija, Konkurencijos taryba, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, AB „Energijos skirstymo operatorius“, „Litgrid“ AB. Į kai kurias Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos, AB „Energijos skirstymo operatorius“, „Litgrid“ AB pateiktas pastabas buvo neatsižvelgta, tačiau 2019 m. lapkričio 20 d., gruodžio 13 d., 2020 m. sausio 15 d. pasitarimuose su Valstybine energetikos reguliavimo taryba, AB „Energijos skirstymo operatorius“, „Litgrid“ AB, aptartus pateiktas pastabas ir pasiūlymus galutinės šio Įstatymo projekto nuostatos su šiomis institucijomis ir organizacijomis suderintos darbo tvarka. Pridedamos pastabų derinimo lentelės.
- Finansų ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, AB „Šiaulių energija“ pastabų ir pasiūlymų neturėjo. Kitos institucijos pastabų nepateikė.
- Vyriausybės Teisės grupė pateikė pastabų.

Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – projektai prisideda prie Vyriausybės programos Žmonėms tarnaujanti aplinką tausojanti išmanioji energetika srities įgyvendinimo.

Dalykinio vertinimo išvada – siūloma projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime ir įvertinti Teisės grupės pateiktas pastabas.

Ekonomikos politikos grupės patarėja

Ieva Bardauskienė

Ieva Bardauskienė, tel. 8 706 63887, el. p. ieva.bardauskiene@lrv.lt